

[Indenrigs- og boligministeren.]

forslag i dag i stedet for at lade alle disse spørgsmål hvile, indtil større afklaring har fundet sted, er det alene, fordi to forhold i hovedstadsområdet nu er højaktuelle. For det første må vi lette mulighederne for en spredning af hovedstadsbefolkningens tilvækst ud over hele området, og for det andet må vi lempe overgangene for de store omegnskommuner fra et liv under landkommunalloven til en tilværelse under en mere hovedstadspræget forfatning.

Lad mig begynde med at redegøre for motivet til det første af disse to forslag.

Som jeg senere skal begrunde nærmere, finder jeg det ikke i øjeblikket muligt eller påkrævet at stille forslag om en omfattende økonomisk udligning mellem hovedstadskommunerne f. eks. svarende til den, som i øjeblikket er gældende for København, Frederiksberg og Gentofte. Men en vis begrænset udligning tror jeg at det nu er nødvendigt at gennemføre, nemlig en udligning, som fremhjelper byggeriet i hovedstadsområdet, og som muliggør at skaffe plads til hovedstadens befolkningstilvækst i omegnskommunerne.

De senere års stærke byggevirksomhed har medført, at København, Frederiksberg og Gentofte snart er fuldstændig udbyggede. En stadig stigende del af byggevirksomheden må derfor henvises til omegnen. Men den enkelte omegnskommune har god anledning til at være betænkelig ved de økonomiske følger, som den hastige vækst fører med sig. Jeg har da også modtaget forskellige henvendelser fra kommunale organisationer, som peger på, at med det forøgede byggeri følger forøgede byrder.

At skaffe plads til hovedstadens befolkningsskærpelse er naturligvis ikke en opgave, som alene påhviler en enkelt af omegnskommunerne; den kan på længere sigt kun løses i et vist fællesskab indenfor hovedstadsområdet. Det er gentagne gange blevet anført, at de betydelige byggegarantier, som en kommune for tiden må give staten, har nået en størrelsesorden, som ikke svarer til kommunernes bæreevne. Der opstår derfor hos den forsigtige husholder ønsket om at vise tilbageholdenhed med hensyn til omfanget af de garantiforpligtelser, han har påtaget sig. Men en sådan tilbageholdenhed er en hindring for hovedstadsamfundets udvikling og skaber endnu en vanskelighed i bestræbelserne for at overvinde bolignøden. Det må derfor være rigtigt at formindske de tab, som garantierne kan komme til at medføre, og det må være en logisk følge af hovedstadsområdets struk-

tur, at dette sker ved, at områdets forskellige kommuner gøres solidariske med hensyn til en del af disse garantier.

I det lovforslag, jeg her har den ære at fremsætte for det høje ting om ændringer i byggestøttelovgivningen vedrørende hovedstadsområdet, går da også den første bestemmelse ud på, at et eventuelt tab på garantier indrømmet efter 1. marts 1952 for halvdelens vedkommende kan fordeles på samtlige disse kommuner i forhold til deres indbyggertal. Dette forslag betyder altså, at hovedstadsområdets gamle og udbyggede kommuner kan komme til at bære en del af det tab, som det fremtidige byggeri i omegnen kan føre med sig. Forslaget er en håndsrækning til omegnskommunerne, men de gamle kommuner kan vel stå sig ved at yde denne håndsrækning, fordi dette efter min mening er den eneste måde, hvorpå de kan hjælpe med til at skabe et voksende byggeri i omegnen og dermed bedre plads i hovedstaden.

Som man vil lægge mærke til, går forslaget ud på, at kun halvdel af tabet skal kunne, må jeg bruge udtrykket: genforsikres hos samtlige kommuner. Det er med velberåd; jeg ikke har villet stille forslag om, at hele tabet skulle blive genstand for refusion. Jeg ville finde det betænkeligt, om den byggende kommune stod uden enhver direkte økonomisk risiko for byggeriet. Hvis man helt ophævede enkeltkommunens risiko og overførte det hele til et kommuneforbund, ville man også være nødt til at indføre organer, som kunne overtage ledelsen af byggeriet og det ansvar for det, som enkeltkommunen har i dag for, at det byggeri, den sætter i gang, er økonomisk forsvarligt. Og som det vil fremgå af, hvad jeg senere har at sige, mener jeg, at et af de sikreste skær, hvorpå anstrengelserne for at tilvejebringe en hovedstadsordning altid vil strande, netop er spørgsmålet om, hvordan et sådant overkommunalt fællesorgan skulle sammensættes.

En anden hindring for spredning af boligbyggeriet over hele hovedstadsområdet er den byrde, som byggestøttelovgivningens bestemmelser om huslejetilskud til børnerige familier pålægger kommuner, hvis økonomi i forvejen er anstrengt af de krav, som den hastige befolkningstilvækst stiller.

Der er fra tid til anden i omegnskommunerne fremsat udtalelser, som tyder på, at netop disse huslejetilskud skaber betænkeligheder ved et forceret byggeri.

Jeg behøver ikke overfor det høje ting nærmere at begrunde, hvorfor nybyggeriet kan ventes at blive befolket med mange